

เดือนเต็ม ฤกษ์คาราบง

นวนิยายญี่ปุ่นร่วมสมัย

นวนิยายญี่ปุ่นร่วมสมัย

เดือนเต็ม กฤษดาธารนนท์

 สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2565

80.-

เดือนเต็ม ภาษาดานนท

นวนิยายญี่ปุ่นร่วมสมัย /เดือนเต็ม ภาษาดานนท

1. นวนิยายญี่ปุ่น -- ประวัติและวิจารณ์. 2. วรรณคดีญี่ปุ่น -- ประวัติและวิจารณ์.

895.63509

ISBN (e-book) 978-616-593-132-8

Q24/11/2565

สรุณคาวชการ สู้สังคม

Knowledge to All

www.cupress.chula.ac.th

หนังสือเล่มนี้ผ่านการตรวจคุณภาพวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดทำโดย เดือนเต็ม ภาษาดานนท

สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2565 [CUP 6411-026]

บรรณาธิการอำนวยการ : นางอรทัย นันทนาคัย

รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญ หาญสืบสาย

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ : ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ปิยนดา บุณนาค

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ชิษณุ พันธุ์เจริญ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลวรรณ พิมพ์พันธุ์

ผู้ประสานงาน : วาสนา ข้าเซ็น

พิสูจน์อักษร : โชชิตา วัชรไทย์

ออกแบบปกและรูปเล่ม : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพประกอบปก : ญาณวัฒน์ ภาษาดานนท

สั่งซื้อได้ที่ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

<http://www.chulabook.com>

โทร. 08-6323-3703-4

customer@cubook.chula.ac.th, info@cubook.chula.ac.th

Apps: CU-eBook Store

คำนำ

หนังสือ นวนิยายญี่ปุ่นร่วมสมัย นี้จัดทำขึ้นโดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อประกอบการสอนรายวิชา 2223482 นวนิยายญี่ปุ่นร่วมสมัย และเป็นผลงานต่อเนื่องจากหนังสือนวนิยายญี่ปุ่นสมัยใหม่ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมประวัติศาสตร์ความเป็นมาของนวนิยายที่รังสรรค์ขึ้นในยุคร่วมสมัย (現代) หรือยุคหลังจากยุคสมัยใหม่ (近代) ของญี่ปุ่น เน้นเนื้อหาไปที่วรรณกรรมประเภทนวนิยาย (小説) ที่นำเสนอประเด็นที่หลากหลายซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของสังคมยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองของญี่ปุ่น รวมถึงประวัตินักเขียน และนวนิยายชิ้นสำคัญ และบทวิเคราะห์วรรณกรรมที่คัดสรรมาให้หนังสืออ่านในชั้นเรียน อย่างไรก็ตามหนังสือเล่มนี้ได้ให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสังคม และนวนิยายญี่ปุ่นร่วมสมัยโดยไม่มีประเด็นเรื่องข้อจำกัดทางภาษาญี่ปุ่น ผู้ที่มีความสนใจในสังคม วัฒนธรรม วรรณคดี หรือภาษาญี่ปุ่นจึงสามารถนำหนังสือเล่มนี้มาใช้อ่านประกอบตามความสนใจได้เช่นกัน

เนื่องจากเนื้อหาของนวนิยายญี่ปุ่นร่วมสมัยนั้น มักจะเริ่มต้นโดยพิจารณา นับเอาวรรณกรรมที่เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นหลัก เหตุเพราะเป็นช่วงที่ญี่ปุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทางแนวคิด วัฒนธรรม และสังคมอย่างชัดเจน ผู้เขียนจึงได้คัดสรรนักเขียน และวรรณกรรมที่รังสรรค์ขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง และได้เลือกเนื้อหา รวมทั้งแนวคิดที่นำเสนอประเด็นที่หลากหลายทั้งจากนักเขียนชาย และนักเขียนหญิงที่มีชื่อเสียงแห่งยุค เพื่อให้ผู้เรียนจะได้เข้าใจสังคมญี่ปุ่นร่วมสมัยผ่านวรรณกรรมได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

อนึ่งในการถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทยนั้น ผู้สอนขอใช้ระบบที่เป็นผลงานวิจัยของคณะอักษรศาสตร์ในเอกสารประกอบการสอนฉบับนี้ ระบบนี้เป็นผลงานวิจัยของอาจารย์สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยาณี สิตสุวรรณ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สัตยพงศ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสาวลักษณ์ สุริยะวงศ์ไพศาล (ปัจจุบัน คือ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สิริมนพร สุริยะวงศ์ไพศาล) อาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตาพร ลักษณะียนาวิน และอาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎีพร ขำนิโรศานต์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระบบดังกล่าว กำหนดการถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรโรมัน (อักษรโรมะจิ) เป็นอักษรไทยซึ่งขออธิบายคร่าว ๆ เป็นตารางที่เข้าใจง่าย สำหรับผู้อ่านทั่วไปดังนี้

(* คือส่วนที่ผู้อ่านทั่วไปอาจยังไม่คุ้นเคยนัก)

สระ	
อักษรโรมะจิ	อักษรไทย
(สระเสียงสั้น, สระเสียงยาว)	
a , aa	อะ , อา
i , ii	อิ , อี
u , uu	อุ , อู
e , ee	เอะ , เอ
o , oo	โอะ , โอ
-ya , -yaa	เอียะ , เอีย
-yu , -yuu	อิว , อีว
*-yo , -you	เอียว , เอียว

พยัญชนะ	
อักษรโรมะจิ	อักษรไทย
P เมื่อเกิดต้นคำ	พ
เมื่อเกิดที่อื่นๆ	ป
b	บ
m	ม
f	ฟ
w	ว
t เมื่อเกิดต้นคำ	ท
เมื่อเกิดที่อื่น ๆ	ต
*ts	ทซ์

พยัญชนะ	
อักษรโรมะจิ	อักษรไทย
ch	ช
d	ด
n	น
n (ที่เป็นพยัญชนะก่อกำเนิดที่คล้ายตัวสะกด)	
เมื่อเกิดหน้า p, b, m	ม
เมื่อเกิดหน้า k, g, w	ง
เมื่อเกิดที่อื่น ๆ	น
n' (ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดและตามด้วยสระ)	น
s	ซ
*sh	ฌ
*z	ส
j	จ
r	ร
y	ย
k เมื่อเกิดต้นคำ	ค
เมื่อเกิดที่อื่น ๆ	ก
g เมื่อเกิดต้นคำ	ก
เมื่อเกิดที่อื่น ๆ	ง
h	ฮ

หมายเหตุ : ในหนังสือเล่มนี้ การถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นที่มีสระเสียงยาวซึ่งเขียนด้วยอักษรโรมะจิ ou จะใช้อักษรไทยสระโอ เช่นเดียวกับกับอักษรโรมะจิ oo

สำหรับคำบางคำที่ใช้แพร่หลายมากแล้วก็ได้ใช้ตามความนิยม โดยไม่นำระบบการถอดอักษรดังกล่าวมาใช้ เช่น โตเกียว โอซาก้า เมจิ ซากุระ ฮอกไกโด

สำหรับการเขียนชื่อตัวละครและชื่อนักวิชาการชาวญี่ปุ่นจะใช้วิธีเขียนตามธรรมเนียมญี่ปุ่น คือ ใช้นามสกุลขึ้นก่อนแล้วตามด้วยชื่อ

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยจะใช้ตัวอักษรเอนสำหรับผลงานประเภทหนังสือ หรือนวนิยายขนาดยาว เช่น นวนิยายเรื่อง *ซุนะ โนะ อนนะ* และใช้ตัวอักษรในเครื่องหมายอัฒประกาศสำหรับผลงานประเภทบทความหรือเรื่องสั้น เช่น เรื่องสั้น “ชะเกะบิ โงะเอะ”

ผู้เขียนขอกราบรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และอาจารย์ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ผู้เขียนได้ใช้ประโยชน์จากความรู้ต่าง ๆ ทั้งในการเรียนการสอน และการจัดทำหนังสือเล่มนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ให้ความกรุณาชี้แนะเมื่อผู้เขียนมีข้อสงสัยเกี่ยวกับภาษา หรือวรรณคดีญี่ปุ่น ขอขอบพระคุณทุนโตโยต้าที่ให้การสนับสนุนการจัดทำหนังสือเล่มนี้ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจแก้และให้คำแนะนำในการปรับปรุงหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนปรารถนาเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะทำให้นวนิยายญี่ปุ่นร่วมสมัยเป็นที่รู้จัก และทำให้คนไทยเข้าใจนวนิยายและสังคมญี่ปุ่นร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทที่ 1	ความรู้เบื้องต้น และภูมิหลังเกี่ยวกับวรรณกรรมญี่ปุ่นร่วมสมัย	1
บทที่ 2	เกียรติยศ ความรัก และความภักดี : มิถิมะ ยูกิโอะ	5
บทที่ 3	อัตลักษณ์ที่สูญหาย: อะเบะ โคโโบ	17
บทที่ 4	ปัญหาเรื่องคนชายขอบ : โอเอะ เค็นสะบุโร่	27
บทที่ 5	สังคมหลังสมัยใหม่: มุระกะมิ ฮะรุกิ	39
บทที่ 6	เซ็กส์ เหล้า ยา กับปัญหาอัตลักษณ์ : มุระกะมิ ริว	51
บทที่ 7	นิยามของคำว่าครอบครัว : โยะนิโมะโตะ บะนะนะ	61
บทที่ 8	กลุ่มคนรักร่วมเพศกับการสร้างครอบครัวร่วมสมัย : เอะกุนิ คะโอะริ	71
บทสรุป		83
บรรณานุกรม		85
ภาคผนวก		89
ดรรชนีค้นคำ		109

บทที่ 1

ความรู้เบื้องต้น และภูมิหลังเกี่ยวกับวรรณกรรมญี่ปุ่นร่วมสมัย

เมื่อเข้าสู่ปีไฉวะที่ 20 (ค.ศ.1945) ประเทศญี่ปุ่นได้ตกเป็นประเทศพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 และจากการพ่ายแพ้ในสงครามครั้งนี้ส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน โดยในช่วงระหว่าง ค.ศ. 1945 ถึง 1952 ประเทศญี่ปุ่นต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของกองบัญชาการฝ่ายสัมพันธมิตร (สหรัฐอเมริกา) และภายหลังจาก ค.ศ.1952 แล้ว ประเทศญี่ปุ่นได้รับการปลดปล่อยให้กลับมามีอำนาจปกครองตนเองโดยไม่มีกองทัพ เหลือเพียงกองกำลังป้องกันตนเอง (自衛隊 ^{じえいたい}) การที่ประเทศญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามในครั้งนี้ส่งผลให้นักเขียนญี่ปุ่นเองมีเสรีภาพในการเขียนมากขึ้น นักเขียนที่มีชื่อเสียงอาทิ ฌิมะ นะโอะยะ (志賀直哉) นะงะอิ คะฟุ (永井荷風) ทะนิสะกิ จุนอิชิโร (谷崎純一郎 ^{たにざきじゅんいちろう}) คะวะซะตะ ยะซุนะริ (川端康成 ^{かわばたやすなり}) ต่างก็สร้างสรรค์ผลงานที่โดดเด่น และมีเอกลักษณ์ตามแบบของตนอย่างมากมาย และยังมีนักเขียนที่มีชื่อเสียงอีกหลายคนเริ่มต้นรังสรรค์ผลงานมากยิ่งขึ้น เช่น ตะสะอิ โอะซะมุ (太宰治 ^{ださいおさむ}) ซะกะงะอันงุ (坂口安吾 ^{さかぐちあんご}) อิชิคาว่าจุน (石川淳 ^{いしかわじゅん})

สำหรับภูมิหลังทางประวัติศาสตร์เพื่อความเข้าใจในลักษณะงานเขียนวรรณกรรมญี่ปุ่นร่วมสมัยนั้น สามารถสรุปได้คร่าว ๆ ดังนี้

หลังจากพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว สหภาพโซเวียต และอังกฤษเรียกร้องให้ดำเนินการกับองค์จักรพรรดิในฐานะอาชญากรสงครามแต่สหรัฐอเมริกาไม่เห็นด้วยโดยนายพลแมคอาเธอร์ชี้แจงว่า การดำรงอยู่ขององค์จักรพรรดิจะช่วยให้สหรัฐอเมริกาดำเนินการยึดครอง และปกครองญี่ปุ่นได้อย่างราบรื่น ทั้งยังอธิบายว่าการประกาศสงครามเป็นการตัดสินใจอย่างเด็ดขาดของรัฐบาล และสภาที่ปรึกษาของแผ่นดิน ซึ่งองค์จักรพรรดิต้องกระทำตามอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ (นรินุช 2562, 69) โดยสหรัฐอเมริกาได้เข้ามาจัดการควบคุมญี่ปุ่นตั้งแต่เดือนกันยายน ค.ศ. 1945 อันมีการกำหนดหน่วยงานควบคุมการยึดครองญี่ปุ่นได้แก่ กองบัญชาการทหารสูงสุดสำหรับมหาอำนาจพันธมิตร (連合国軍最高司令官総司令部: SCAP หรือ GHQ) (นรินุช 2562, 69) ต่อมา

ญี่ปุ่นได้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ภายใต้การควบคุมของสหรัฐอเมริกาใน ค.ศ. 1946 สมเด็จพระจักรพรรดิโอมะ (昭和天皇) ทรงประกาศใช้อย่างเป็นทางการ ที่ประชุมสภาไดเอต ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1946 รัฐธรรมนูญฉบับนี้นับว่ามีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยิ่ง ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้นับเป็นการประกาศว่าอำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวญี่ปุ่น และให้จักรพรรดิมีแต่เพียงอำนาจตามระเบียบอย่างที่กษัตริย์อังกฤษมีเท่านั้น มีรายการที่แสดงถึงสิทธิ และเสรีภาพของพลเมืองไว้อย่างละเอียด เช่น สิทธิในการทำงาน และเสรีภาพทางสังคม รวมทั้งยังกำหนดให้ผู้ใหญ่ทุกคนมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กำหนดให้คณะรัฐมนตรีรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎร ทั้งยังแยกศาสนา และรัฐออกจากกันโดยเด็ดขาด และรัฐบาลญี่ปุ่นยังได้กำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศดังต่อไปนี้

❁ แนวทางการปฏิรูปประเทศ ❁

ประเทศญี่ปุ่นได้ดำเนินแผนการการพัฒนาในหลาย ๆ ประการ เช่น ออกกฎหมายห้ามการผูกขาดทางการค้าเพียงบุคคลกลุ่มเดียวหรือสะอิบะซุ (さいばつ 財閥)¹ ก่อให้เกิดการค้าอย่างเป็นเสรี จัดตั้ง

¹ สะอิบะซุ (zaibatsu) ซึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อระบบการเมือง และเศรษฐกิจญี่ปุ่นอย่างมากในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง กลุ่มสะอิบะซุที่คุ้นชื่อกันดี ได้แก่ กลุ่มบริษัทมิตซูบิชิ (Mitsubishi / มิตซูบิชิ), มิตซู (Mitsui), ซุมิโตโมะ (Sumitomo), โนะมูระ (Nomura) และยาซูดะ (Yaasuda) ทุกกลุ่มบริษัทที่กล่าวมาแล้วนี้ใช้ชื่อของผู้ก่อตั้งทั้งสิ้น ยกเว้นมิตซูบิชิ (มิตสึบิชิ) ที่เปลี่ยนชื่อมาจากตระกูลอิวะซะกิ (Iwasaki) สะอิบะซุมีธนาคารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และยังมีบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตต่าง ๆ รวมอยู่ด้วย สะอิบะซุล่มสลายภายหลังประเทศถูกยึดครองโดยมหาอำนาจตะวันตกหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่สายสัมพันธ์ทางธุรกิจแบบสะอิบะซุก็ค่อย ๆ พ้นขึ้นอีกครั้งในชื่อวาคะอิระซุ แม้ว่าจะไม่เข้มแข็งเท่าในอดีตก็ตาม วะอิระซุยังคงรักษาสถานภาพการเป็นกลุ่ม บริษัทขนาดใหญ่ไว้ได้ในปัจจุบัน โดยแต่ละกลุ่มบริษัทจะมีธุรกิจในเครือของตนเองหลากหลาย อาทิ ธนาคาร, โรงงาน, บริษัทก่อสร้าง, บริษัทธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และบริษัทการค้าขนาดใหญ่ อย่างกรณีของมิตซูบิชิ (มิตสึบิชิ) ก็มีมิตซูบิชิแบงก์, มิตซูบิชิเทรคคิง, มิตซูบิชิไมนิ่งแอนด์ซีเมนต์, มิตซูบิชิเฮฟวี่อินดัสตรีส์, มิตซูบิชิเคมีคัล และอีกมากมาย สายสัมพันธ์ของกลุ่มบริษัทวะอิระซุบางกลุ่มก็ไม่ค่อยชัดเจนนัก เช่น บริษัทคิรินบริวเวอรี (Kirin Brewery) และนิคอน (Nikon) อยู่ภายใต้กลุ่มมิตซูบิชิ

คณะกรรมการควบคุมร้านค้าไม่ให้เกิดการขายตัดราคา หรือขายเกินราคา ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมกรรมกรต่าง ๆ ปฏิกิริยาการเป็นเจ้าของที่ดินให้ประชาชนมีที่ดินทำกินในราคาถูก กระจายอุตสาหกรรม เพื่อไม่ให้ตกอยู่ภายใต้อำนาจของนายทุนเพียงกลุ่มเดียว (สุรางค์ศรี 2551, 114-115)

❀ การพัฒนาทางการเมือง และสังคม ❀

หลังจาก ค.ศ. 1961 ญี่ปุ่นทำสัญญาสันติภาพสิ้นสุดการยึดครองจากสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นมีสิทธิในการตั้งกองกำลังป้องกันตนเอง (自衛隊) ได้เท่านั้น สภาพการเมือง และสังคมญี่ปุ่นภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง แตกต่างจากช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่สองโดยสิ้นเชิง การเมืองมีสถานะที่มั่นคง และมีการพัฒนาสังคมในด้านต่าง ๆ มากมาย โดยเปลี่ยนสภาพจากประเทศที่เสียหายจากการพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่สองจนกลายเป็นประเทศที่มีความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีพรรคการเมืองเดียวที่มีอำนาจปกครอง มีสมาคมทางธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายจัดการมีความมั่นคง มีอัตราโจรผู้ร้าย และการหย่าร้างต่ำ (สุรางค์ศรี 2551, 154-155)

❀ ความสำเร็จของญี่ปุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ❀

แม้ประเทศญี่ปุ่นจะได้รับความเสียหายจากสงครามมากมาย แต่ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความมีระเบียบวินัย ความขยันขันแข็ง และความอดทน ในการต่อสู้ดิ้นรนของชาวญี่ปุ่นเองที่ได้หยั่งรากลึกในพื้นฐานนิสัยของพลเมืองชาวญี่ปุ่น ซึ่งได้รับปลูกฝังมาตั้งแต่อดีตจนกระทั่งช่วงพัฒนาประเทศก่อนสงคราม ทำให้ประเทศญี่ปุ่นฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา เช่น การช่วยซื้อสินค้า และจ้างการบริการของชาวญี่ปุ่นระหว่างเกิดสงครามเกาหลี ทำให้ญี่ปุ่นมีรายได้ นำไปใช้พัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็ว สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศญี่ปุ่นประสบผลสำเร็จในการสร้างและพลิกฟื้นประเทศจากการเป็นประเทศผู้แพ้สงคราม คือ การที่รัฐบาลส่งเสริมการลงทุน ด้วยนโยบายเกี่ยวกับภาษี และเงินกู้ ประการสำคัญที่สุดคือ รัฐธรรมนูญ

ฉบับ ค.ศ. 1946 ที่บัญญัติให้ประเทศญี่ปุ่นไม่สามารถมีกองกำลังทหาร ยุทธปัจจัย และอาวุธสงคราม ทำให้ญี่ปุ่นไม่ต้องใช้เงินในการพัฒนากองทัพ งบประมาณได้นำมาใช้ในการพัฒนา เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์การศึกษา สาธารณสุขได้อย่างเต็มที่ ประเทศญี่ปุ่นจึงพัฒนาประเทศหลังพ่ายแพ้สงครามได้อย่างก้าวกระโดด ปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าประเทศญี่ปุ่นได้กลายเป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจประเทศหนึ่งของโลก เป็นประเทศเดียวที่ดำเนินการผลิตเพื่อสันติสุขแทนที่จะผลิตเพื่อสงคราม สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของญี่ปุ่น เครื่องแต่งกาย อาหารสำเร็จรูป ฯลฯ ได้กลายเป็นสินค้าที่นิยมไปทั่วโลก

อย่างไรก็ดี การที่ประเทศญี่ปุ่นต้องตกเป็นประเทศผู้แพ้ในสงครามโลกครั้งที่สอง จนตกอยู่ภายใต้การควบคุมของสหรัฐอเมริกา และประชาชนต้องกลับมาดำเนินชีวิตภายใต้แนวคิด และทัศนคติแบบใหม่ที่รัฐบาลวางพื้นฐานให้เป็นสาเหตุสำคัญที่ชาวญี่ปุ่นจะเกิดความสับสนในหลายด้าน อาทิ แนวทางการดำเนินชีวิต จุดมุ่งหมายของชีวิต หรือปัญหาความสับสนด้านอัตลักษณ์ กลุ่มนักเขียนที่มีชื่อเสียง มีผลงานเป็นที่รู้จัก และยอมรับกันอย่างแพร่หลาย เช่น มิเงะ นะโอะยะะ นะงะอิ คะฟู ทะนิสะกิ จุนอิชิโร และคะวะบะตะ ยะซุนะริ รวมถึงนักเขียนหน้าใหม่อย่าง ตะสะอิ โอะซะมุ ชะกะงุชิ อังโงะ อิมิกะวะ จุน มิชิมะ ยูกิโอะ (三島由紀夫) อะเบะ โคโบ (安部公房) โอเอะ เค็นสะบุโร (大江健三郎) นั้น ต่างก็รังสรรค์ผลงานที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหา และความเป็นไปของสังคมหลังสงครามโลกครั้งที่สองได้เป็นอย่างดี และเมื่อญี่ปุ่นได้พัฒนาประเทศจนกลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจในช่วงทศวรรษที่ 1970 ประชาชนชาวญี่ปุ่นก็ได้พัฒนาลักษณะของตน และปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมยุคใหม่เช่นกัน รูปแบบและลักษณะของคน รวมถึงครอบครัวยุคใหม่ได้สะท้อนให้เห็นในวรรณกรรมร่วมสมัยของญี่ปุ่นมากมาย อาทิ ผลงานของ มุระกะมิ ฮะรุกิ (村上春樹) มุระกะมิ ริว (村上龍) โยะมิโมะโตะะ บะนะนะะ (吉本ばなな) และเอะกุนิ คะโอะริ (江國香織)

บทที่ 2

เกียรติยศ ความรัก และความภักดี : มิมิมะ ยูกิโอะ

หลังประเทศญี่ปุ่นได้ตกเป็นประเทศแพ้สงคราม ใน ค.ศ.1945 นักเขียนจำนวนมากได้มีท่าทีตอบสนองต่อการที่ญี่ปุ่นพ่ายแพ้ในสงครามนั้นไปในรูปแบบที่ต่าง ๆ กัน เช่น โอะโอกะ โอมะเออิ (おおかしょうへい) รังสรรค์งานเขียนที่แสดงความไม่เห็นด้วยต่อสงคราม และนวนิยายของเขาหลายเรื่อง เช่น เรื่อง *โนะบิ『野火』* สะท้อนให้เห็นถึงความน่ารังเกียจ ความทุกข์ทรมาน และความต่ำช้าของมนุษย์อันเนื่องมาจากสงคราม อย่างไรก็ตามมีนักเขียนที่มีท่าทีในลักษณะตรงกันข้าม กล่าวคือ เป็นท่าทีที่แสดงความโหยหา และสนับสนุนความรุ่งเรืองของประเทศญี่ปุ่นในช่วงก่อนสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งมีองค์สมเด็จพระจักรพรรดิเป็นผู้นำในการนำพาญี่ปุ่นเข้าสู่สงครามโลก เช่น มิมิมะ ยูกิโอะ (みしまゆきお) ผลงานของมิมิมะ ยูกิโอะเป็นจำนวนมากได้นำเสนอความรู้สึกที่ซับซ้อนของมนุษย์ที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งแม้จะต้องยอมรับกับสภาพความเป็นประเทศผู้แพ้ในสงคราม แต่ในขณะเดียวกันก็ยังผูกพันกับอดีตอันรุ่งโรจน์ของประเทศญี่ปุ่น นอกจากนี้งานเขียนในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองยังนับได้ว่าเป็นช่วงวรรณกรรมแนวใหม่ที่นักเขียนได้รังสรรค์ประเด็นนำเสนอในนวนิยายหลุดจากกรอบ และมีแนวคิดที่หลากหลายมากขึ้น แนวคิดต่าง ๆ เช่น ประเด็นเรื่องเพศ ความรุนแรง ซาโดมาโซคิสม์ ได้รับการหยิบยกขึ้นมาเป็นหนึ่งในหัวข้อที่นำเสนออย่างกว้างขวางแม้เดิมจะจำกัดวงแคบอยู่เพียงนักเขียนจำนวนไม่มาก เช่น ทะนิสะกิ จุนอิชิโร ผู้เป็นนักเขียนแนวคิดสุนทรียนิยมในยุคสมัยใหม่ (きんだい) เท่านั้น

